

REFORM İNANCI

PROF. DR. LORAİNE BOETTNER

TANRI'NIN HÂKİMİYETİ

Bu makalenin amacı, basit bir dille ve anlaşılır terimlerle Kalvinist ve Arminyusçu teolojik sistemler arasındaki farkı ortaya koymak ve Kutsal Kitab'ın bu konularda ne öğrettiğini göstermektir. Hristiyan inancının çeşitli doktrinleri arasında öylesine bir uyum vardır ki, bunlardan herhangi birinde yapılacak hata az çok diğer bütün doktrinlerin bozulmalarına da yol açacaktır.

Aslında iki tür dinsel düşünce vardır. Bunlar imana dayanan din ve işlere dayanan dindir. Kilise tarihi boyunca Kalvinizm olarak bilinen sistemin, imana dayanan din için en saf ve tutarlı düzenlemeye örnek olarak verilebileceğini biliyoruz. Öte yandan Arminyanizm olarak bilinen sistemin ise işlere dayanan din kavramı tarafından tehlikeli bir dereceye çekildiğini ve bu yüzden Hristiyanlığın tutarsız ve dengesiz bir şeklini oluşturduğunu görüyoruz. Başka bir deyişle Hristiyanlığın en anlamlı ve saf tanımının Reform inancında bulunduğu inanıyoruz.

Beşinci yüzyılın ilk yarısında bu iki dini düşünce sistemi, Augustine ve Pelagius tarafından dikkate değer bir şekilde birbirine karşıt tezler olarak ortaya atıldılar. Augustine, Tanrı'yı bütün gerçek ruhsal bilgeliğin ve gücün kaynağı olarak gösterirken Pelagius, insana işaret ederek, eğer Tanrı birşeyi buyurduysa insanın bunu yerine getirebilme kapasitesine sahip olduğunu, diğer türlü Tanrı'nın böyle birşey buyurmayacağını söyledi. Arminyanizm, bu iki sistemin arasında bir yerde yer almaktadır fakat ilk Wesleyanizm de olduğu gibi, en müjdesel şeklinde bile içerisinde ciddi hatalar barındırdığına inanıyoruz.

Bizler, neredeyse bütün tarihsel kiliselerin içlerinden gelen bir imansızlık saldırısına uğradıkları bir zamanda yaşıyoruz. Bu kiliselerin birçoğu çoktan yenik düştüler. Ve neredeyse istisnasız bir şekilde Kalvinizm'den Arminyanizm'e, Arminyanizm'den Liberalizm'e ve ardından Üniteryanizm'e doğru bir düşüş yaşanmaktadır. Liberalizm'in ve Üniteryanizm'in tarihi de bizlere göstermektedir ki, bu sistemler kendisini bile devam ettiremeyecek sosyal bir müjdeye doğru kötü bir şekilde ilerlemektedirler. Bu yüzden Hristiyanlığın geleceğinin, tarihsel olarak Kalvinizm olarak bilinen teolojik sisteme bağlı olduğundan eminiz. Kalvinizm'in Tanrı merkezli prensipleri terkedildiğinde insan merkezli natüralizm ve sekülarizm'e doğru güçlü bir eğilim baş göstermektedir. Bazıları – doğru bir şekilde – Kalvinizm ve Ateizm arasında durulabilecek bir yerin olmadığını söylemişlerdir.

Kalvinizm'in temel prensibi, Tanrı'nın hâkimiyeti konusudur. Bu görüş, üçlülük olan Tanrı'nın amacını, mutlak ve değişmez, bütün sınırlı yaratılıştan bağımsız ve iradesinin sınırsız bilgeliğine göre düzenlediği şekilde tanıtır. Tanrı, doğanın akışını belirler ve en ufak detayına kadar yönlendirir. Bu yüzden O'nun kararları sonsuz, değişmez, kutsal, bilge ve herşeye egemendir. Tanrı'nın bu kararları Kutsal Kitap'ta, olayların kendilerinden

kaynaklanmaları şeklinde değil, bütün gelecekteki olaylarla ilgili tanrısal ön bilginin temeli olarak tanıtılır.

Düşünebilen herkes yaşamının bir şekilde bir güç tarafından yönetildiğini görebilir. Bu kişiye var olup olması konusunda ve ne olarak doğacağı, nasıl doğacağı ve ne zamanda doğacağı, 20. yüzyılda mı yoksa Tufandan önce mi doğacağı, erkek mi kadın mı olacağı, beyaz mı siyah mı olacağı, Amerika'da mı yoksa Çin'de veya Afrika'da mı doğacağı konusunda hiçbir soru sorulmamıştır. Bütün bunlar, bu kişi herhangi bir varlığa sahip olmadan bu kişi için belirlenmiştir. Her çağdaki Hristiyanlar tarafından Tanrı'nın dünyanın Yaratıcısı ve Yöneticisi olduğu ve bu şekilde dünyada bulunan bütün gücün kaynağının kendisi olduğu ikrar edilmiştir. Bu yüzden, meydana gelen hiçbirşey O'nun iradesinin dışında meydana gelmemektedir. Eğer durum bu olmasaydı, Tanrı gerçekten “Tanrı” olamazdı. Bu gerçeklerde kaldığımız sürece, bunun Kalvinist görüşü oluşturduğunu ve Arminyusçu görüşü çürüttüğünü farkedebiliriz.

Tanrı'nın herşeyi yarattığı gerçeğinden yola çıkarak, O'nun yarattığı herşeyin mutlak Sahibi ve Yönlendiricisi olduğu sonucuna varırız. Tanrı, insanların ilişkilerinde sadece genel bir etkide bulunmamakta, bu ilişkilere hükmetmektedir (Elçilerin İşleri 4:24-28) Uluslar bile O'nun yüceliğiyle karşılaştırıldıklarında terazideki toz zerreciği gibidirler (Yeşaya 40:12-17). Yaşamlarımızda gözüken bütün tutarsızlıklara ve başarısızlıklara rağmen Tanrı aslında herşeyi büyük bir görkemle kontrol etmektedir. İnsanların günahkâr davranışları bile sadece O'nun izniyle ve yarattığına verdiği güçle meydana gelebilirler. Ve Tanrı isteksiz bir şekilde değil istekli bir şekilde izin verdiği için – insanın uğrayacağı son ve günahkar davranışları da dahil olmak üzere – meydana gelen herşey bir bakıma O'nun sonsuzluk boyunca amaçladığı ve meydana gelmesini buyurduğuyla uyum içinde olmak zorundadır. Doğal olarak şu anki bilgilerimizle tam olarak açıklayamadığımız bazı problemler vardır. Fakat bu, Kutsal Yazılar'ın söylediğini ve düz mantığın gerçek olarak onayladıklarını reddetmek için geçerli ve yeterli bir neden değildir.

Tanrı'nın istediği zaman bir günahkârı imana getirebileceğine inanmayalım mı? Her Şeye Gücü Yeten, yerin ve göğün herşeye hâkim Yöneticisi, yarattığı yaratığın karakterini değiştiremez mi? O, Kana'da suyu şaraba, Şam yolunda ise Pavlus'u bir imanlıya dönüştürdü. Cüzzamlı, “Rab, eğer istersen beni temiz kılabilirsin” dedi (Matta 8:2). Mesih'in tek bir sözüyle cüzzamından temizlendi. Bu yüzden Arminyusçular gibi Tanrı'nın insan iradesini kontrol edemeyeceğine veya istediği zaman bir kişiyi imana getiremeyeceğine inanmayalım. Tanrı bedeni olduğu gibi ruhu da temizleyebilir. Eğer isterse şu anda öylesine bir şekilde her çeşit Hristiyan vaizler ve misyonerler ortaya çıkarabilir ve Kutsal Ruh'uyla öylesine çalışabilir ki dünya tek bir dakikada iman edebilir. Eğer Tanrı bütün insanlığı kurtarmak niyetinde olsaydı, insanları yönlendirmek ve yeryüzünde harikalar yaratmak için bir melekler ordusu gönderebilirdi. Eğer isteseydi, herkesin yüreğinde inanılmaz bir şekilde çalışabilirdi ve böylece hiçkimse mahvolmazdı.

Kötülük, sadece O'nun izni dâhilinde var olduğuna göre, eğer isterse, kötülüğün varlığını da yok edebilirdi. O'nun bu anlamdaki gücü, örnek olarak vermek gerekirse, bir gecede Mısır'ın bütün ilk doğanlarını (Mısırdan Çıkış 12:29) ve diğer bir gece de Asur ordusunun 185.000 adamını öldüren meleğinin yaptıklarında ve yeryüzü açılıp Korah ve yandaşlarını yuttuğu (Çölde Sayım 16:31-35) ve Hirodes'in korkunç bir şekilde öldüğü (Elçilerin İşleri 12:23 olaylarda görülebilir. Daniel 4:34-35'te şunları okuyoruz : “Belirlenen sürenin sonunda ben Nebukadnessar gözlerimi göğe kaldırdım ve kendime geldim. Yüce

Olan'ı övdüm. Sonsuza dek Diri Olan'ı onurlandırıp yücelttim. O'nun egemenliği ebedi egemenliktir, Krallığı kuşaklar boyu sürecek.”

Dünyada yaşayanlar bir hiç sayılır. O gökteki güçlere de dünyada yaşayanlara da dilediğini yapar. O'nun elini durduracak, O'na, "Ne yapıyorsun?" diyecek kimse yoktur.

Bütün bunlar Reform inancının temel prensibi olan Tanrı'nın hâkimiyetini ortaya koyar. Tanrı, bizlerin içinde bulunduğu bu dünyayı yaratmıştır, bu yüzden dünyanın sahibidir ve onu kendi her şeye egemen amaçlarına göre yönetir. Tanrı, güçlerinden hiçbirisini kaybetmemiştir ve O'nun, insanların doğruyu yapmaları için elinden gelenin en iyisini yaptığını düşünerek insanlarla uğraştığına ve kendi sonsuz, değişmez, kutsal, bilge ve her şeye hâkim amacını yerine getiremediğine inanmak Tanrı'yı aşağılamaktır.

Tanrı'nın isteklerinin bazı durumlarda engellenebileceğini ve yalnızca yaratık değil fakat günahkâr bir yaratık olan insanın, Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'nın planlarına hayır diyebileceğini öğreten herhangi bir sistem, O'nun insanlığın zayıflığına sahip olmadığını öğreten Kutsal Kitap'a aykırıdır. İnsanların planları güç, bilgelik veya her ikisinin de eksikliğinden dolayı her zaman yerine gelmemektedir. Ama Tanrı bu özelliklerde ve diğer bütün kaynaklarda sınırsız olduğu için O'nun için acil durum diye bir şey söz konusu olamaz. O'nun için değişikliğin nedeni diye bir şey yoktur. O'nun planlarının başarısız olabileceklerini varsaymak, Tanrı'yı yaratılmış olan birşeyin seviyesine düşürmek ve O'nu Tanrılığından soymak demektir.

İNSANIN TAMAMEN ÇARESİZ DURUMU

Çeşitli Arminyusçu yazarların yapıtlarını okurken dikkatimizi çeken, bu kişilerin ilk ve en ciddi hatalarının, Adem'in düşüşünde meydana gelen, günahkâr başkaldırıya ve insan neslinin Tanrı'dan ruhsal bir şekilde ayrılışına yeterli derecede önem vermemeleri olduğunu görüyoruz. Bazıları bunu tamamen görmezden gelirken, bazıları bu olayı, bugün insanların üzerinde çok az etkisi olan bir olay olarak görmektedirler. Ancak, Tanrı'dan bu ruhsal ayrılışımız ve bunun bütün insan ırkının üzerindeki yıkıcı etkisi gerçeğinin üzerinde ısrarla durmazsak, asla kendi durumumuzu ve bir Kurtarıcı'ya duyduğumuz ihtiyacı anlayamayacağız.

Belki de düşmüş insanın doğasının gerçekten nasıl olduğunu açıklayabilmek için düşmüş meleklerin doğalarıyla karşılaştırma yapmak yardımcı olabilir. Melekler insandan önce yaratılmışlar ve her bir melek ahlaki bir kişilik ve birey olarak sınanmıştır. Bu sınanma da tıpkı Adem'inki gibi itaatla ilgili bir sınanmaydı. Yalnızca Tanrı'nın bildiği nedenlerle bazı melekler bu sınanmadan başarılı çıkmışlar ve bunun sonucu olarak kutsallık konumunda seçilmiş melekler olarak kalmışlardır (1. Timoteos 5:21). Ancak diğerleri düşmüş ve bugün Kutsal Yazılar'da cinler olarak tanıdığımız melek sınıfını oluşturmuşlardır. Bunların arasında Şeytan en yüksek dereceli meleklerden bir tanesidir.

Yahuda kitabında, “Yetkilerinin sınırı içinde kalmayıp kendilerine ayrılan yeri terk etmiş olan melekleri, büyük yargı günü için çözülmez bağlarla bağlayarak karanlığa hapsedti” demektedir. 2. Petrus'ta ise şunları okuyoruz : “Tanrı günah işleyen melekleri esirgemedi; onları cehenneme atıp karanlıkta zincire vurdu. Yargılanıncaya dek orada tutulacaklar”(2:4). Şeytan ve cinler tamamen Tanrı'dan uzaklaştırılmışlar, tamamen günaha hizmet etmeye verilmişlerdir ve herhangi bir kurtuluş ümidine sahip değildirler. Bu meleklerin sonları Mesih

tarafından “İblis ve melekleri için hazırlanmış sonsuz ateş” olarak tanımlanmaktadır. (Matta 25:41)

Düşmüş melekler için herhangi bir kurtuluş yoktur. İbranilere mektubun yazarı şöyle demektedir: “Kuşkusuz O (Mesih), meleklerle değil, İbrahim’in soyundan olanlara yardım ediyor” (2:16). Bu meleklerin sonları kesin ve değiştirilemezdir. İnsanlar ve melekler için Tanrı’ya karşı devamlı günah işlemenin cezası sonsuz yargıdır. Bazıları, Tanrı sadece bu yaşamda işlenen günahlar için sonsuz bir ceza verdiği için O’nu adaletsizmiş gibi göstermeye çalışırlar. Fakat düşmüş melekler ve insanlar, Tanrı’ya karşı sınırsız bir isyanın içerisindeyler ve bu yüzden de Tanrı’dan bu isyanlarına karşılık olarak sınırsız bir ceza alırlar.

Fakat Tanrı insanı ahlaksal bir yaratık olarak yarattığı zaman, onun için melekler için hazırladığından daha farklı bir plan hazırladı. Bütün insanlığı aynı anda yaratıp hepsini teker teker sınamak yerine, bütün insan ırkının kendisinden türeyeceği ve kendisinden sonra gelenlerle olacak bağı nedeniyle bütün insan ırkının yasal veya federal temsilcisi olabilecek, fiziksel bir bedene sahip bir insan yarattı. Eğer sınanmaya dayanırsa, o ve bütün soyu kutsallık konumunda kalacak ve tıpkı kutsal melekler gibi devamlı süregelen bir mutluluğa sahip olacaktı. Eğer başarısız olursa, tıpkı diğer düşmüş melekler gibi kendisi ve bütün soyu sonsuz cezaya maruz kalacaktı. Adem’in konumunda Tanrı sanki şöyle konuşmuştu: “Bu sefer, eğer günah dünyaya girecekse bir insan aracılığıyla girsin, öyle ki günahattan kurtuluş da bir insan aracılığıyla sağlanabilsin.”

Bu yüzden Adem, temsilcilik kapasitesiyle birlikte bir itaat sınavına tutuldu. İtaatsizliğin cezası açık bir şekilde önüne koyulmuştu: “Ve Yahve Tanrı, insana şunu emretti: “Bahçedeki her ağaçtan dilediğin gibi yiyebilirsin, fakat iyiyle kötüyü bilme ağacından asla yememelisin; ondan yediğin gün kesinlikle ölürsün. (Yaratılış 2:16-17)

Böylece günah için açık bir şekilde verilen ceza tıpkı meleklerin durumunda da olduğu gibi ölümdü. Bu durum, tamamen adil ve basit bir testi ve Adem’in iyiliği için olduğu kadar, itaatsizlik ettiğinde de hiçbir mazareti olamayacağı bir testi.

Fakat trajik bir trajedi olarak Adem günaha düştü. Ve bütün insan ırkı Adem’de temsil edilmiş olarak onunla birlikte günaha düştüler. Günahın sonuçları en geniş anlamda ölüm terimi altında anlaşılmış oldu. Vaat edilen öncelikli şey ruhsal ölüm veya Tanrı’da ayrı düşmeydi. Adem düşüşünden sonra yaklaşık 930 yıl yaşayana kadar ölmedi. Fakat günah işlediği andan itibaren ruhsal olarak öldü ve Tanrı’ya yabancılaştı. Ve o andan itibaren yaşamı, mezara doğru hiç bitmeyen bir marş gibi devam etti. İnsanlık günah konusunda Şeytan ve cinler kadar ileri gitmiş değildir, çünkü insanlar hala sağlık, zenginlik, aile, dostlar, doğanın güzelliği gibi genel lütuflar aracılığıyla birçok bereket almaktadır ve hala kendisini daha da kötüye gitmekten alıkoyan birçok etkenle çevrilmiştir. Fakat insan yine de bu yöne doğru ilerlemektedir. Ve eğer kontrol edilemezse eninde sonunda cinler kadar kötü bir konuma gelecektir. Günaha Düşmüş konumunda insan Tanrı’dan korkmakta, O’ndan kaçmakta ve tam anlamıyla cinler gibi O’ndan nefret etmektedir. Eğer kendi haline bırakılsaydı, bu durumda kalmaya sonsuza kadar devam ederdi çünkü yazılmış olduğu gibi: “Doğru kimse yok, tek kişi bile yok. Anlayan kimse yok. Tanrı’yı arayan yok (Romalılar 3:10-11). Tanrı’nın doğaüstü işi dışında hiçbirşey ve kesinlikle hiçbirşey insanı bu konumundan kurtaramaz. Bu yüzden eğer insan kurtulacaksa, ilk adımı Tanrı atmalı, bu kişinin hakettiği cezayı ödemeli, suçundan temizlemeli, kutsallık ve doğrulukta insanı eski haline geri döndürmelidir.

Bu da tam olarak Tanrı'nın yaptığı şeydir. Her şeye egemen olarak Tanrı bir kişiyi Şeytan'ın krallığından alarak göklerin krallığına yerleştirmektedir. Kutsal Yazılar Tanrı'nın kurtardığı bu kişileri yaklaşık 25 kez "seçilmiş" olarak tanımlıyor: Matta 24:22 "Seçtiği seçilmişler uğruna o günleri kısaltmıştır" (Yeruşalim'in yıkılışı), 1. Selanikliler 1:4 "Tanrı'nın sevdiği kardeşlerim, sizleri O'nun seçtiğini biliyoruz." Romalılar 11:7 "Seçilmiş olanlar kavuştular, geri kalanlarınsa yürekleri nasırlaştırıldı." Romalılar 8:33 "Tanrı'nın seçtiklerini kim suçlayacak" ve daha birçoğu...

Kutsal Kitap bizlere Tanrı'nın insan ırkından sayısız kişiyi günahlarının hakettiği cezadan kurtardığını söylemektedir. Bu işi gerçekleştirmek için Üçlülüğün ikinci kişisi olan Mesih, bakireden mucizevi bir şekilde dünyaya gelerek üzerine insan doğası almış ve normal bir çocuğun doğduğu gibi insan neslinin arasında doğmuştur. Böylece Tanrı beden almış ve bizlerden birisi olmuştur. Ardından İsa, insanlar arasında onların temsilcisi olarak mükemmel ve günahsız bir yaşam sürmüş, kendi koyduğu Yasa'ya bağlı yaşamış ve Tanrı'nın günah için belirlediği cezayı kendi kişiliğinde çekmiştir. Günahsız yaşamında Adem'in bozduğu Tanrı'nın mükemmel yasasını yerine getirmiş ve böylece halkı için mükemmel bir doğruluk kazanmış ve bununla da onların cennete gidebilme haklarını kazanmıştır. Sonsuz değere sahip olan kişiliğinde çektiği acı, halkının sonsuzluk boyunca cehennemde çekeceği acıya eşitti. İşte bu şekilde Mesih, halkını günahın ve ölümün yasasından özgür kıldı. Ve Oğul'a Baba tarafından verilen kişilere bu kurtuluş işinin meyveleri verilirken bu kişilere Kutsal Ruh'tan doğmuş kişiler yani ruhsal olarak ölüm konumundan kurtarılmış, tekrardan ve yeniden doğmuş kişiler denilmektedir.

Pavlus bu geniş gerçeği, Romalılar'a yazdığı mektupta şöyle anlatmaktadır:

"Günah bir insan aracılığıyla ölüm de günah aracılığıyla dünyaya girdi. Böylece ölüm bütün insanlara yayıldı. Çünkü hepsi günah işledi. Kutsal Yasa'dan önce de dünyada günah vardı; ama yasa olmayınca günahın hesabı tutulmaz. Oysa ölüm Adem'den Musa'ya dek, gelecek kişinin örneği olan Adem'in suçuna benzer bir günah işlememiş olanlar üzerinde de egemendi. Ne var ki, Tanrı'nın armağanı Adem'in suçu gibi değildir. Çünkü bir kişinin suçu yüzünden birçoğları öldüyse, Tanrı'nın lütfu ve bir tek adamın yani İsa Mesih'in lütfuyla verilen bağış birçoğları yararına daha da çoğaldı. Tanrı'nın bağışı o tek adamın günahının sonucu gibi değildir. Tek suçtan sonra verilen yargı mahkûmiyet getirdi; oysa birçok suçtan sonra verilen armağan aklanmayı sağladı. Çünkü ölüm bir tek adamın suçu yüzünden o tek adam aracılığıyla egemenlik sürdüyse, Tanrı'nın bol lütfunu ve aklanma bağışını alanların bir tek adam, yani İsa Mesih sayesinde yaşamda egemenlik sürecekleri çok daha kesindir. İşte tek bir suç, bütün insanların mahkûmiyetine yol açtığı gibi bir doğruluk eylemi de bütün insanlara yaşam veren aklanmayı sağladı. Çünkü bir adamın söz dinlemeziği yüzünden nasıl birçoğu günahkâr kılındıysa bir adamın söz dinlemesiyle birçoğu da doğru kılınacaktır." (Romalılar 5:12-19)

Eğer bir kişi ilk ve ikinci Adem arasındaki karşılaştırmayı ve farkı göremiyorsa asla Hristiyanlığı anlayamayacaktır. Pavlus, Efes'teki imanlılara şunları yazdı: "Sizler bir zamanlar içinde yaşadığımız suçlardan ve günahlardan ötürü ölüydünüz. Bu dünyanın gidişine ve havadaki hükümlürlüğün egemenine, yani söz dinlemeyen insanlarda şimdi etkin olan ruha uymaktaydınız. Bir zamanlar hepimiz böyle insanların arasında, benliğin ve aklın isteklerini yerine getirerek benliğimizin tutkularına göre yaşıyorduk. Doğal olarak ötekiler gibi biz de gazap çocuklarıydık. Ama merhameti bol olan Tanrı bizi çok sevdiği için, suçlarımızdan ötürü ölü olduğumuz halde, bizi Mesih'le birlikte yaşama kavuşturdu. O'nun lütfuyla kurtuldunuz. Tanrı bizi Mesih İsa'da, Mesih'le birlikte diriltip göksel yerlerde oturttu. Bunu,

Mesih İsa'da bize gösterdiği iyilikle, lütfunun sonsuz zenginliğini gelecek çağlarda sergilemek için yaptı. İman yoluyla lütufla kurtuldunuz. Bu sizin başarınız değil, Tanrı'nın armağanıdır. Kimsenin övünmemesi için iyi işlerin ödülü değildir. Çünkü biz Tanrı'nın yaratıyız, O'nun önceden hazırladığı iyi işleri yapmak üzere Mesih İsa'da yaratıldık. (Efesliler 2:1-10)

Hristiyan teolojisinde üç ayrı ve farklı "sayılma" doktrini vardır. İlkinde Adem'in suçu, çocukları olan bizlere bundan sorumlu tutulmamız ve sonuçlarını kabul edebilmemiz için "sayılmıştır." Buna genel olarak "Orijinal Günah" adı verilir. İkincisinde tam olarak aynı şekilde, bizim günahlarımız Mesih'e sayılır ve Mesih bizim adımıza günahlarımızın yarattığı sonuçlar nedeniyle acı çeker. Üçüncüsünde Mesih'in doğruluğu bize sayılır ve cennete gidişimizi güvence altına alır. Böylece artık Mesih kişisel olarak bizim günahlarımızdan dolayı suçlu olduğu için bizler artık Adem'in günahından dolayı suçlu olmayız ve O'nun doğruluğu sayesinde de doğru sayılırız. Adem'den aldığımız mahkumiyet ve yıkımla aynı şekilde Mesih'ten kurtuluş alırız. Bu üç adımdan herhangi birisini reddetmek demek, Hristiyan sisteminin ana taşlarından birisini reddetmek demektir.

Bu şekilde, kurtuluş konusunda Adem ile Mesih arasında kesin bir paralellik görürüz. Yukarıdaki ayetlerde Pavlus, ruhsal olarak sadece hasta veya yetersiz olmadığımızı söylememekte, ruhsal olarak ölü olduğumuz gerçeğinin altını çizmektedir. Mesih'in kendisi şu sözleri söylemiştir : "Bir kimse yeniden doğmadıkça Tanrı'nın krallığını göremez." (Yuhanna 3:3) ve "Söylediklerimi neden anlamıyorsunuz? Benim sözümü dinlemeye dayanamıyorsunuz da ondan" (Yuhanna 8:43). Yeniden doğmamış bir kişi ne Tanrı'nın krallığını görebilir ne de bunu kabul edebilmek şöyle dursun, herhangi bir ruhsal anlamda bunu anlayabilir. Eğer bizler kendimize bırakılmış olsaydık tıpkı düşmüş melekler gibi asla Tanrı'ya dönmezdik, dönemezdik.

Fiziksel olarak ölü bir insan kendisine ne kadar yaşam verebilirse, ruhsal olarak ölü bir insan da kendisine işte o kadar yaşam verebilir. Bu, Tanrı tarafından gerçekleştirilmesi gereken doğüstü bir işi zorunlu kılar. Bizler Tanrı'nın ailesine, dünyasal ailelerimize dahil olduğumuz şekilde katılırız – bu aileye doğarak. Bu doğüstü işle birlikte Tanrı, Kutsal Ruh'u aracılığıyla bizleri Şeytan'ın krallığından alarak, yeniden doğuş aracılığıyla kendi ruhsal krallığına yerleştirir.

Tanrı'nın krallığına doğmuş olarak tekrar "yeniden doğmamış" olamayız. Nasıl yeniden doğuşumuz için Tanrı'nın doğüstü bir şekilde çalışması gerekiyorsa, bizi yeniden doğuş konumundan eski konumumuza dönüştürmesi için de aynı şekilde bir eylem gereklidir. Bu yüzden yeniden doğmuş olan ve gerçekten Hristiyan olan kişiler, ilahi takdir sayesinde Tanrı tarafından korunacak ve bu yaşamdaki bütün denemeler ve zorluklara rağmen göksel krallığa ulaşacaklardır. Bu, Kutsal Kitap'a göre mutlak bir gerçekliktir. "Size doğrusunu söyleyeyim, sözümü dinleyip beni gönderene iman edenin sonsuz yaşamı vardır. Böyle biri yargılanmaz. Ölümünden yaşama geçmiştir." (Yuhanna 5:24). "Eğer bir kimse Mesih'teyse yeni yaratıktır" (2. Korintliler 5:17). "Koyunlarım sesimi işitir. Ben onları tanırım, onlar da beni izler. Onlara sonsuz yaşam veririm; asla mahvolmayacaklar. Onları hiçkimse elimden kapamaz. Onları bana veren Babam herşeyden üstündür. Onları Baba'nın elinden kapmaya kimsenin gücü yetmez." (Yuhanna 10:27-29). Bu doktrin, genel olarak "sonsuz güvence" ya da "kutsalların sona kadar dayanması" adıyla bilinir.

Sonsuz yaşam armağanı herkes için değil sadece Tanrı'nın seçtikleri içindir. Bu, kurtulmak isteyen herhangi birisinin dışarıda bırakıldığı anlamına gelmemektedir. Çünkü

Kutsal Yazı'nın daveti şöyledir : “Dileyen yaşam suyundan karşılıksız olarak alsın” (Vahiy 22:17). Burada vurguladığımız gerçek, ruhsal olarak ölü olan bir insanın bu davete cevap veremeyeceği ve Mesih'e gelmek isteyemeyeceğidir. Sadece Kutsal Ruh tarafından kendilerine yaşam verilen kişiler bu tür bir arzuyu veya isteği içlerinde barındırabilirler. Kutsal Yazı'da bu kişilere seçilmişler denmektedir. Buna karşılık olarak kalan diğer gruba ise seçilmemişler demektir. Bu kişiler hakkında Profesör Floyd Hamilton çok doğru bir şekilde şunları yazmıştır:

“ Tanrı'nın bu insanlara yaptığı tek şey onları yalnız bırakması ve kendi yollarına gitmelerine izin vermesidir. Kötü olmak bu insanların doğalarında vardır ve Tanrı basitçe bu doğanın değiştirilmeden öylece kalmasını önceden belirlemiştir. Calvinizm karşıtları tarafından çizilen, kurtulmak isteyen herkesi geri çeviren acımasız bir Tanrı figürü kesinlikle iğrenç bir resimdir. Tanrı kurtulmak isteyen herkesi kurtarmaktadır fakat doğaları değişmemiş olan hiçkimse zaten kurtulmak istememektedir.”

MESİH'İN KEFARETİ

Bütün insanlık kurtuluşa layık olmazken ve çarmıhtaki kurban eğer Tanrı öyle isteseydi bütün insanları kurtarmaya yeterli bir doğaya sahipken neden Tanrı'nın herkesi kurtarmadığı konusu bize Kutsal Yazılar'da açıklanmamıştır. Fakat Kutsal Yazılar bize, herkesin kurtulmayacağını açıkça söylemektedir. Bununla birlikte, Tanrı'ya büyük bir bedele mal olarak gerçekleşen kefarete, Tanrı'nın kendisine aittir ve bu yüzden bu kefareti dilediği gibi kullanma özgürlüğüne sahiptir. Hiçbir insan bu kefaretin herhangi bir kısmından bile hak iddia edemez. Kutsal Yazı'da bize defalarca, lütufla kurtulduğumuz söylenmektedir. Lütf ise hak etmeye hatta tam tersini hakedene verilmektedir. Eğer insanın kurtuluşunun herhangi bir kısmı kendi iyi işlerine dayanıyor olsaydı o zaman insanlar arasında belirli bir fark olurdu ve müjdeye cevap vermiş olanlar alaycı bir şekilde kurtulmamış olanları parmaklarıyla gösterip, “Sende benim sahip olduğum şansa sahiptin. Ben bunu kabul ettim, sen ise bunu reddettin. Bu yüzden hiçbir mazaretin yoktur.” Hayır! Tanrı bu kurtuluş planını öyle bilgece belirlemiştir ki, kurtulanlar sadece kendilerini kurtaran Tanrı'yla övünebilirler.

Tanrı'nın yaptığı birşeyi neden o şekilde yaptığını sorgulamak bize düşmemektedir çünkü Kutsal Yazı şöyle der:

“Ama ey insan sen kimsin ki Tanrı'ya karşılık veriyorsun? Kendisine biçim verilen biçim verene, “Beni niçin böyle yaptın der mi?” Ya da çömlekçinin aynı kil yığınının bir kabı onurlu iş için, ötekini bayağı iş için yapmaya hakkı yok mu? Eğer Tanrı gazabını göstermek ve gücünü tanıtmak isterken, gazabına hedef olup mahvolmaya hazırlananlara büyük sabırla katlandıysa ne diyelim? Yüceltmek için önceden hazırlayıp merhamet ettiklerine yüceliğinin zenginliğini göstermek için bunu yaptıysa, ne diyelim? (Romalılar 9:20-23)

Yalnızca bir Kalvinist, insanın günaha düşüşünü olması gerektiği gibi ciddiye almaktadır. İnsanın düşüşünün ve bugünkü umutsuz durumunun doğru değerlendirilmesi bugünün düşüşünde, öğretisinde ve vaaz edilmişinde görülmemektedir. Arminyanizm, insanın istediği zaman Tanrı'ya dönebilecek yeterliliğe sahip olduğunu söyleyerek çok büyük bir hata yapmaktadır. Diğer yandan Kalvinist, insanın sadece hasta veya doğru teşviğe ihtiyacı olmadığını, fakat ruhsal olarak ölü olduğunu ve Mesih'in kefaretinin, eğer her insan isterse Tanrı'ya dönebilecekleri kurtuluşu soyut bir ihtimale dönüştürmediği konusunda ısrar

etmektedir. Kalvinist'in inandığı, Yasa'nın bütün suçunu insanın üzerinden kaldıran kefaretin tarihte bir amaç olarak gerçekleştiği ve bunun ardından bu kefarete sahip olmak için seçilenlere Kutsal Ruh'un bu kefaretin doğruluğunu uyguladığıdır.

Kurtuluş konusunda Kutsal Yazı'daki en önemli ayetlerden bazıları şunlardır: “Baba bir kimseyi bana çekmedikçe o kimse bana gelemez” (Yuhanna 6:44), “Baba'nın bana verdiklerinin hepsi bana gelecek ve bana geleni ben asla kovmam” (Yuhanna 6:37) ve “Doğal kişi, Tanrı'nın Ruh'uyla ilgili gerçekleri kabul etmez. Çünkü bunlar ona saçma gelir, ruhça değerlendirildikleri için bunları anlayamaz. Ruhsal kişi her konuda yargı yürütebilir, ama kimse onun hakkında yargı yürütemez. (1. Korintliler 2:14)

Peki, Tanrı seçilmişlerin imana sahip olmalarını nasıl sağlamaktadır? Bunun cevabı: Yeniden doğuş işinde Kutsal Ruh insanın yüreğini kendisine doğru yöneltir ve insana kötülükten nefret ettiği, doğruluğu sevdiği yeni bir doğa verir. Tanrı, insanı iradesine aykırı hareket etmesi için zorlamaz fakat tam tersine insanın Tanrı'nın iradesine sevecek ve isteyerek itaat etmesini sağlar. Rab İsa, Şam yolunda ilerlemekte olan katı yürekli Saul'a görüldüğünde Saul anında Rab'bin iradesine itaat etti. “Gücünü göstereceğin günde halkın sana gönüllü bir şekilde gelecek” (Mezmun 110:3) [Türkçe çeviri bu ayeti, “Savaşacağın gün gönüllü gidecek askerlerin” şeklinde çevirmiştir.] İşte bu şekilde Tanrı, halkına kendisine gelebilmeleri için özel bir istek vermektedir. Tanrı'nın bu işine genel olarak, yeni doğuş veya yeniden doğmak adı verilir. Bu yeni doğa verilir verilmez insan, Tanrı'nın tüm yaratıkları gibi bu doğaya uygun olarak hareket etmeye başlar. Ardından imanla yaşamaya başlar ve nasıl doğal olarak üzüm ağacı üzüm üretirse, tövbесinin meyvesi olarak da iyi işler yapmaya başlar. Günahın doğal unsuru olduğu yerde şimdi o yeri kutsallık doldurmaktadır – fakat bu kutsallık tam bir kutsallık değildir çünkü hala bu bedendeyken eski doğasından ve günahlı çevreden kurtulabilmiş değildir. Ancak bu kişinin yeni doğası kendisini göstermeye devam ettikçe, Tanrı'nın Sözü'nü okumaktan, dua etmekten ve diğer Hristiyanlarla paydaşlık içerisinde bulunmaktan zevk alacaktır.

Bu yüzden bizler Kalvinizm'in sunduğu, mükemmel bir şekilde tamamlanmış etkin bir kefarete mi yoksa Arminyanizm'in sunduğu geniş fakat tam olarak tamamlanmamış bir kefarete mi inanacağımız konusunda bir seçim yapmak zorundayız. İkisine de aynı anda inanamayız. Fakat Arminyanizm kefaret kavramını öylesine büyük bir etkide genişletmektedir ki, asıl etki söz konusu olduğunda Mesih'in kefaretinin bencil olmayan bir hizmet örneğinden başka bir değeri kalmamaktadır. Dr. B.B Warfield bu gerçeği ortaya koymak için basit bir örnek kullanmıştır : “Kefaret bir pasta hamuru gibidir. Ne kadar çok uzatır ve yayarsanız o kadar incilir.” Ve Arminyanizm, kefareti herkese uyarlayarak etkisini öylesine azaltmaktadır ki, pratik olarak Mesih'in kefareti gerçek bir kefaret olmaktan çıkmaktadır.

Daha da ötesi, Tanrı'nın “bütün insanlığın” günahlarını Mesih'e yüklemesi demek mahvolmuş kişiler göz önüne alındığında bu kişilerin günahlarını önce Mesih'te sonra kendilerinde iki defa cezalandırıyor anlamına gelir. Bu da kesinlikle Tanrı'yı adaletsiz bir Tanrı yapar. Eğer Mesih herkesin cezasını ödediyse herkes bu suçlardan özgürdür ve Kutsal Ruh bu kişileri tövbeye ve imana getirecektir. Eğer kefaret gerçekten kısıtlı değil ise, Mesih kaderleri zaten önceden belirlenmiş olan ve kendisi çarmıhtayken cehennemde olanlar için de ölmüş demektir. Eğer kefaret insanlık için daha önceden Adem'de verilmiş olan hükmü geçersiz kılacak bir şekilde herkese iman etmeleri ve tövbe etmeleri koşulunda yeni bir şans veriyorsa bu demektir ki Tanrı insanlığı Adem'i denediği gibi tekrar deniyordur. Fakat bu tür bir test çok önceden zaten yerine gelmiş hatta daha da insanlığın yararına yani günahın

olmadığı bir ortamda yerine gelmiştir. Mantıksal sonuçları da göz önüne aldığımızda Kalvinizm'e karşı olarak öne sürülen Kısıtsız Kefaret doktrini anlamsız ve absürd bir doktrindir.

Bizler, Mesih'in çarmıhtayken yaşadığı insan doğasındaki acılarının, öncelikle fiziksel değil zihinsel ve ruhsal olduğunu hatırlamalıyız. Mesih, "Tanrım Tanrım beni neden terkettin" diye haykırdığında literal olarak cehennem acısını kendi bedeninde yaşıyordu. Cehennem de tam olarak bu anlama, Tanrı'dan, iyi ve güzel olan herşeyden ayrı kalma anlamına gelmektedir. Böylesine bir acı bizim algılayışımızın da ötesindedir. Fakat Mesih hem insan hem de Tanrı olarak acı çektiğine göre, O'nun acıları, halkının sonsuzluklar boyunca cehennemde çekecekleri acılara tam olarak eşitti.

Aslında, Mesih'te kurtulmuş bir insan Adem'de kaybettiğinden çok daha fazlasını Mesih'te kazanmaktadır. Beden alıştır Tanrı, Mesih'in yüceltilmiş bedeninde sonsuza kadar koruyacağı insan doğasını almıştır ve böylece O, bizlerin cennette göreceği tek görülen Tanrı olacaktır. Petrus bizlere, "tanrısal doğaya ortak olduğumuzu" (2.Petrus 1:4), Pavlus ise "Tanrı'nın mirasçıları, Mesih'le birlikte ortak mirasçılar" olduğumuzu (Romalıları 8:17) söylemektedir. Bunu bir düşünün! Tanrısal doğaya ortak olmak ve Mesih'le birlikte ortak mirasçı olmak ne mükemmel birşeydir. Tanrı'nın bize verebileceği bundan daha mükemmel başka ne gibi bir bereket olabilir ki? Bu şekilde meleklerden de üstün kılınmaktayız çünkü melekler, Kutsal Yazı'da anlatıldıkları şekliyle Tanrı'nın sözcüleri ve hizmetkârlarıdır.

En sonunda tıpkı Kalvinist gibi Arminyusçu da aynı problemle yani sınırsız, kutsal ve güçlü Tanrı'nın günaha neden izin verdiği problemiyle başbaşa kalmaktadır. Şu anki durumumuzda bizler bu soruya sadece kısıtlı bir cevap verebiliriz. Fakat Kalvinist bu probleme, bütün insanlığa Adem'de adil bir şansın sunulduğunu, Tanrı'nın ise bugün bu düşmüş insan ırkından bazıları seçerek kurtardığını diğerlerinin ise kendi günahlı yollarından gitmelerine izin vererek yargılanmalarında kendi adaletini gösterdiğini söyleyen Kutsal Yazı'yla cevap verebilmektedir. Fakat önceden belirleme doktrinini reddederek seçilmişliği önceden bilmeye açıklamaya çalışan Arminyanizm, Tanrı'nın bilerek ve amaçlayarak, mahvolacaklarını ve sonsuz yaşamlarını cehennemde geçirecekleri kişileri daha önceden görmesine rağmen neden yarattığı konusunda hiçbir açıklaması yoktur.

Bununla birlikte kötülük sorunuyla ilgili, Tanrı'nın bu dünyayı görkemini sergileyeceği, bütün yarattıklarının O'nun muhteşem özellikleri olan varlığını, bilgeliğini, gücünü, kutsallığını, adaletini, iyiliğini ve gerçeğini görüp hayran kalacağı bir tiyatro olarak yaratmıştır diyebiliriz. Yazının bu kısmında özel olarak ilgilendiğimiz kısım ise O'nun adaletidir.

Tanrı'nın adaleti, iyiliğin ödüllendirilmesini günahın ise cezalandırılmasını talep eder. Ve günahın cezalandırılması da iyiliğin ödüllendirilmesi kadar adil bir eylemdir. Tanrı eğer iki şeyi de yapmakta başarısız olsaydı, adaletsiz bir Tanrı olurdu. Bu yüzden Tanrı melekleri ve insanları, hiçbir ödül haketmeden kutu üreten makinalar ve robotlar gibi değil, fakat tam tersine düşüşten önce Adem'de kendi benzerliğinde ahlaki olarak iyi ve doğruyu seçebilme kapasitesiyle donatarak yaratmıştır. Tanrı, lütfu aracılığıyla kurtardığı, iyi işleri Mesih'te bulunan ve bu iyi işlerin bu yüzden kendilerine sayılması nedeniyle ödül olarak kutsallıkta yetkinleştirmeye ve cennete almaya karar vererek bu kişilere karşı adaletini göstermektedir. Aynı Tanrı günaha devam etmekte kararlı olan kişileri de es geçmeye karar vererek bu kişilere de adaletli davranmış olmaktadır.

Aynı şekilde, eğer günah tamamen ortadan kaldırılmış olsaydı, Tanrı'nın en görkemli sıfatları olan lütuf, merhamet, sevgi, kutsallık gibi özelliklerinin günahkârların kurtuluşunda sergilendiği şekilleriyle göremeyecektik. Cennetteki meleklerin kurtuluşlarını eylem antlaşmasıyla, Tanrı'nın Yasası'nı yerine getirerek kazandıklarını hatırlayalım. Tıpkı Adem'in durumunda olduğu gibi bu meleklerle itaat etmeleri durumunda kendilerine birçok ödül vaat edilmişti. Bu melekler itaat etmiş ve kutsallıkta yetkinleştirilmişlerdir. Fakat kurtuluşları lütufla olmamıştır. Eski bir ilahi de şöyle der: "Kurtuluşun hikâyesini söylediğimde melekler kanatlarını katlayacaklar ve dinleyecekler." İnsanlar ve melekler arasındaki en önemli fark budur.

Bu şekilde günahın varlığının açıklaması, Tanrı'nın günaha izin vermesi fakat aynı zamanda günahı kontrol ederek ve hükmederek kendi görkemi için kullanmasıdır. Eğer günah yaratılışa var olmasaydı, Tanrı'nın o mükemmel sıfatları O'nun insanların ve meleklerinin gözlerinin önüne oldukları gibi serilemeyeceklerdi ve büyük ihtimalle sonsuzluklar boyunca tanrısal doğada gizli ve saklı kalacaklardı.

Tanrı'nın Önceden Bilmesi

Bir Arminyusçu Tanrı'nın gelecekteki olayları önceden bilebileceğini kabul eder. Fakat eğer Tanrı gelecekte meydana gelecek herhangi bir olayı önceden biliyorsa o zaman o olay önceden belirlenmiş gibi kesin ve belirlidir. Çünkü önceden bilme kesinliği, kesinlik ise önceden belirlemeyi gerekli kılar. Arminyusçu kurtuluşa seçilme diye birşeyin var olduğu gerçeğini, Yeni Antlaşma'da yaklaşık 25 kez geçen "seçilmiş" ve seçilmişlik" kelimelerinden kurtulmadığı için inkâr edemez. Fakat seçilmişliğin Tanrı'nın önceden bilgisine dayandığını, yani Tanrı'nın geleceğin koridorundan bakarak lütufkâr teklifine kimlerin cevap vereceğini görüp bu kişileri seçtiğini ileri sürerek bu kelimelerin gücünü yok etmeye çalışır.

Fakat Arminyusçu önceden bilmeyi kabul ederek ölümcül bir hata yapmaktadır. Çünkü Arminyusçu bakışa göre, Tanrı kimlerin kurtulacağını önceden görmekle birlikte kimlerin mahvolacağını da önceden görmektedir! Peki, o zaman neden bu mahvolacaklarını bildiği kişileri yaratmaktadır? Kesinlikle bu kişileri yaratma konusunda herhangi bir zorunluluk altında değildir. O'nu bunu yapmaya zorlayan kendisinin dışında herhangi bir güç yoktur. Eğer Tanrı herkesin kurtulmasını istiyorsa ve içten bir şekilde herkesi kurtarmaya çalışıyorsa en azından mahvolacakları yaratmaktan kendisini alabilirdi.

Bu yüzden bir Arminyusçu tutarlı bir şekilde, seçilmişlik ve önceden belirlenmişlik doktrinlerini inkâr ederken Tanrı'nın önceden bilgisini kabul edemez. Soru hala Arminyusçu'nun önünde ısrarla durmaktadır: "Tanrı, mahvolacaklarını önceden bildiği kişileri neden yaratmaktadır?" Tanrı'nın mahvolacaklarını önceden bildiği kişileri kurtarmak istemesi veya kurtarmaya çalışması O'nun için basit bir aptallık olacaktır. Bu durum kendi kendisiyle uğraşması demek olacaktır. Bir insanın bile yapmayacağı veya yapamayacağı şeyler konusunda daha iyi bir anlayışı vardır. Bu nedenle Arminyusçunun elinde Tanrı'nın önceden bilmesini inkâr etmekten başka bir seçenek kalmamaktadır. Bunun ardından elinde kalan ise sınırlı, bilgisiz, sonsuz olmayan ve aslen hiçbir şekilde Tanrı olmayan bir tanrıdır. Eğer seçilmişlik önceden bilmeye dayanıyorsa, bu görüş önceden bilme doktrinini o kadar anlamsız yapar ki, bu öğretiyi insanları aydınlatmaktan çok kafa karıştırmaya yarar. Seçilmişler söz konusu olduğunda bile, Tanrı'nın kendisini seçeceğini bildiği kişileri seçmesinde ne gibi bir mantık vardır ki? Bu tam bir saçmalıktan başka birşey değildir.

EVRENSELLİĞİ İMA EDEN AYETLER

Arminyanizm için verilebilecek en makul savunma, Kutsal Yazı'nın evrenselliğini ima eden kısımlarında bulunmaktadır. Bu konuda en çok alıntı yapılan ayetlerden üçü: 2. Petrus 3:9 "Bazılarının düşündüğü gibi Rab vaadini yerine getirmekte gecikmez; ama size karşı sabrediyor. Çünkü kimsenin mahvolmasını istemiyor, herkesin tövbe etmesini istiyor" 1. Timoteos 2:4-6, "O, bütün insanların kurtulup gerçeğin bilincine erişmesini ister. Çünkü tek Tanrı ve Tanrı'yla insanlar arasında tek aracı vardır. O da insan olan ve kendisini herkes için fidiye olarak sunmuş bulunan Mesih İsa'dır."

Bu ayetlerle ilgili olarak, daha önce de söylediğimiz gibi Tanrı, yerin ve göğün mutlak Hâkimi'dir ve bizler O'nu asla, yapmayacağını bildiği birşeyi yapmaya çalışan veya çabalayan birisi olarak düşünmemeliyiz. Tanrı için bunun aksini yapmak aptalca davranmaktır. Kutsal Yazı bizlere herkesin kurtulmayacağını söylediğine göre 2. Petrus 3:9 Tanrı'nın içten bir şekilde herkesin kurtulmasını arzuladığı veya bunun için çaba gösterdiği şeklinde yorumlanamaz. Çünkü eğer O'nun isteği herkesin kurtulması olsaydı, hiçbir ruh kaybolmaz veya mahvolmazdı. "Onun isteğine kim karşı durabilir?" (Romalılar 9:19)

Bu ayetler basit bir şekilde Tanrı'nın iyiliğinden bahsetmekte, bir babanın bazen oğluna vermek zorunda olduğu cezadan aldığı zevkten daha da fazla zevk almadığını öğretmektedir. "İstemek" kelimesi Kutsal Yazı'da bugünkü dilimizden farklı anlamlarda kullanılmaktadır. Bu kelime Kutsal Yazı'da çoğu zaman "arzu" veya "amaç" anlamında kullanılmaktadır. Adaletli bir yargıç hiç kimsenin asılarak öldürülmesini veya hapse atılmasını istememekte (arzulamamakta) fakat yine de suçlu kişinin cezalandırılması yönünde karar vermektedir. Aynı anlamda ve yeterli sebeplerle bir kişi her ne kadar bunu arzulamasa da bir organını aldırma zorunda kalabilir.

Arminyusçular, 2. Petrus 3:9'daki "hiçkimse" ve "herkes" kelimelerinin istisnasız bütün insanlığı ima ettiğinde ısrar etmektedirler. Fakat öncelikle bu sözlerin kimlere yazıldığını anlamak önemlidir. 1. Bölümün ilk ayetinde mektubun bütün insanlığa genel olarak değil, Hristiyanlara yazıldığını görüyoruz: "...bizimkiyle eşdeğer bir imana kavuşmuş olanlara selam." Ve önceki ayetlerde Petrus, yazdığı kişilere "sevgili kardeşlerim" diye seslenmektedir. Ayetlerin yalnızca son kısmına bakmak yerine tümüne baktığımızda, kurtuluşla değil, Mesih'in ikinci gelişiyle ilgili olduklarını görürüz. Ayetler, "Rab vaadini (tekel) yerine getirmekte gecikmez" diyerek başlar. Hangi vaat? Ayet 4 bu vaadi açıklar: "Rab'bin gelişi." Bölüm Mesih'in yargı için geleceği ve kötülerin ateş gölünde mahvolacakları günden bahsetmektedir. Ayet kısıtlı bir insan topluluğundan bahsetmektedir.

1. Timoteos 2:4-6, "O, bütün insanların kurtulup gerçeğin bilincine erişmesini ister. Çünkü tek Tanrı ve Tanrı'yla insanlar arasında tek aracı vardır. O da insan olan ve kendisini herkes için fidiye olarak sunmuş bulunan Mesih İsa'dır" ayeti çeşitli anlamlarda kullanılmaktadır. Bu ayet, istisnasız herkes anlamında değil fakat ayırım olmadan herkes (Yahudiler ve Yahudi olmayan, köle veya özgür, erkek veya kadın, zengin veya yoksul) şeklinde yorumlanmalıdır. Yüzyıllar boyunca Yahudiler birkaç istisna dışında Tanrı'nın lütfunu gösterdiği bir halk olmuşlardır. Ardından dünyadaki en aşırı milliyetçi ve hoşgörüsüz halkı haline gelmişlerdi. Konumlarını Tanrı'nın yeryüzündeki temsilcileri olarak görmek yerine aldıkları bereketlerin sadece kendileri için olduğunu düşündüler. İlk dönem Hristiyanları bile bir süreliğine Mesih'in hizmetinin sadece kendileri için olduğunu düşünmeye meyilliydiler. Yahudi olmayan ulusların kurtuluşu çağlar boyunca saklı tutulan

bir gizemdi (Efesliler 4:6, Koloseliler 1:27). Ferisici bu tutum öylesine katıydı ki Yahudi olmayanlar kirli, basit, günahkar, hatta köpek olarak görülüyordu ve bir Yahudi için Yahudi olmayan birisiyle ilişkide bulunmak veya Yahudi olmayan birisiyle dostluğu olan bir Yahudiyle bile konuşmak yanlıştı (Yuhanna 4:9, Elçilerin İşleri 10:28, 11:3). Bir Ortodoks Yahudi Pazar yerinde diğer uluslardan birisiyle konuştuğundan sonra kirli olarak görülüyordu (Markos 7:4). Petrus, Romalı Yüzbaşı Kornelyus'a ve ev halkına müjdeyi ilettikten sonra aniden Yeruşalim'deki kiliseye çağrılmıştı. Petrus onlara, "İnsanın yüreğini bilen Tanrı, Kutsal Ruh'u tıpkı bize verdiği gibi onlara da vermekle, onları kabul ettiğini gösterdi. Onlarla bizim aramızda hiçbir ayırım yapmadı, iman etmeleri üzerine yüreklerini arındırdı (Elçilerin İşleri 15:8-9) dediğinde kurtuluşun dünyadaki her birey için olduğunu değil, Yahudiler ve Yahudi olmayanlar için aynı olduğunu söylemekteydi. Bu anlamda kullanıldığında "herkes" kelimesi hiçbir şekilde bireylerden bahsetmemekte ama tam tersine genel olarak insanlıktan bahsetmektedir.

Markos kitabında, Vaftizci Yuhanna (Yahya) hakkında "Bütün Yahudiye halkı ve Yeruşalimliler'in hepsi ona geliyor, günahlarını itiraf ediyor, onun tarafından Şeria Irmağı'nda vaftiz ediliyordu" dediğinde herkesin bu çağrıya cevap vermediğini ve Vaftizci Yuhanna'ya (Yahya) gitmediğini biliyoruz. Petrus ve Yuhanna tapınağın kapısında bir kötürümü iyileştirdiklerinde "bütün halk olup bitenler için Tanrı'yı yüceltiyordu" sözlerini okuyoruz (Elçilerin İşleri 4:21). İsa öğrencilerine O'nun adı yüzünden herkesin onlardan nefret edeceğini söylemişti (Luka 21:17). Ve İsa, "Ben yerden yukarı kaldırdığım zaman bütün insanları kendime çekeceğim" dediği zaman herkesin ona çekileceğini kastetmemiştir. Söylemek istediği şey, Yahudilerin ve Yahudi olmayanların, her ulustan ve ırktan insanların ona çekileceğiydi. Ve bugün de gerçekleştiğini gördüğümüz şey budur.

1. Korintliler 15:22'de, "Herkes nasıl Adem'de ölüyorsa, herkes Mesih'te yaşama kavuşacak" denmektedir. Bu ayet Arminyusçular tarafından sıklıkla evrensel kefarete öğretilerini kanıtlamak için kullanılmaktadır. Bu ayet, Pavlus'un ünlü diriliş bölümünde yer almaktadır ve ruhsal veya bedensel olsun bu çağdaki yaşamdan değil dirilişten bahsetmektedir. Mesih dirilişe sahip olan ilk kişiydi ve ardından O geri geldiğinde halkı da dirilişe sahip olacaktır. Pavlus'un söylediği ise, o gün geldiğinde bütün insanlık için değil sadece Mesih'te olanlar için görkemli dirilişin gerçekleşeceğidir. Pavlus aslında, "Adem'de doğan herkes öldüğü gibi, Mesih'te doğan herkes te yaşayacaktır" diyor. Bu yüzden 22. Ayet ne geçmişte ne de şu anda olan birşeyden değil, gelecekte meydana gelecek birşeyden bahsetmektedir ve Kalvinizm-Arminyanizm tartışmasıyla herhangi bir bağlantısı yoktur. Arminyanizmi savunmak için kullanılan diğer iki ayet ise Vahiy 3:20 İşte kapıda durmuş, kapıyı çalıyorum. Biri sesimi işitir ve kapıyı açarsa, onun yanına gireceğim; ben onunla, o da benimle, birlikte yemek yiyeceğiz. Ve Vahiy 22: 17 "Ruh ve Gelin, "Gel!" diyorlar. İşiten, "Gel!" desin. Susayan gelsin. Dileyen, yaşam suyundan karşılıksız alsın" ayetleridir. Bu genel davetiye bütün insanlar içindir. Bu tip ayetler, Kutsal Ruh'un belirli kişilerde, onların yeniden doğmalarını sağlarken kurtuluş için içlerinde bir istek uyandırmak amacıyla kullandığı sözlerdir. Fakat bu ayetlerin Arminyusçular tarafından kullanım şekli bu makalede zaten açıklanmış olan bir gerçeğe, yani imanlı olmayan kişinin ruhsal olarak ölü olduğunu ve bu şekilde tıpkı düşmüş melekler ve cinler gibi herhangi bir ruhsal çağrıya cevap vermekte tamamen yetersiz olduğu görüşüne karşı gelmektedir. İmanlı olmayan kişi, İsa Mesih Lazar'a yüksek sesle, "Lazar, dışarı çık" diyene kadar Lazar'ın fiziksel olarak ölü olduğu gibi ruhsal olarak ölüdür. Bu tanrısal yardımın dışında hiçkimse bu davete karşılık veremez veya Mesih'e gelebilecek iradeyi kendisinde bulamaz.

Mesih'in "herkes" için öldüğü gerçeği, kurtulmuş olanların Kuzu'nun tahtının önünde söyledikleri övgü ezgisiyle daha da netleşmektedir. Vahiy 5: 9 "Yeni bir ezgi söylüyorlardı: "Tomarı almaya, Mühürlerini açmaya layıksın! Çünkü boğazlandın Ve kanınla her oymaktan, her dilden, Her halktan, her ulustan İnsanları Tanrı'ya satın aldın." Bu sebeple "herkes" sözcüğü sıklıkla bütün seçilmişleri, kilisedeki herkesi ve Baba'nın Oğul'a verdiği herkesi kastettiği anlamıyla anlaşılmalıdır. Mesih'in dediği gibi, "Baba'nın bana verdiklerinin hepsi bana gelecek" (Yuhanna 6:37), fakat evrensel olarak herkes veya bireysel olarak her bir birey değil! Kurtulmuşlar topluluğu, her sınıftan, her yaşam tarzından, prenslerden ve köylülerden, zenginlerden ve fakirlerden, kölelerden ve özgürlerden, erkeklerden ve kadınlardan, Yahudiler'den ve Yahudi olmayanlardan, her ulus ve her ırktan oluşacaktır. İşte bu, Kutsal Yazı'nın onayladığı evrenselliştir.

İKİ SİSTEMİN KARŞILAŞTIRILMASI

Hristiyanlığın en anlamlı açıklanışının Reform inancında bulunduğunu söylemiştik. Reform inancının en büyük avantajı, Kalvinizm'in Beş Noktası'nda Kutsal Kitap'ın kurtuluş konusunda ne öğrettiğini açık olarak ortaya koymasındır. Yalnızca bu gerçekler birbirleriyle olan ilişkileri göz önüne alınarak tek bir bütün olarak düşünüldüğünde Hristiyanlık bütün gücü ve güzelliğiyle anlaşılabilir.

Birçok Hristiyan'ın zayıf bir imana sahip olması veya birçok kilisenin Hristiyanlığı yüzeysel bir şekilde dünyaya sunmasının nedeni, Hristiyanlığı hiçbir zaman mantıksal tutarlılığında anlamamalarıdır. İmanlı olduğunu söyleyen Hristiyan'ın Tanrı'nın onu sevdiğini ve günahlarının bağışlandığını bilmesi yeterli değildir. Bir Hristiyan, kurtuluşunun neden ve nasıl gerçekleştiğini ve nasıl etkin kılındığını bilmelidir. Bu da, Kalvinizm'in Beş Noktası'nda açık ve anlaşılır bir biçimde açıklanmıştır.

Tarihsel olarak Presbiteryen, Reform ve birçok Baptist kilisesi Kalvinizm'in Beş Noktası'nı kabul ederlerken, Metodist, Luteran ve yine birçok Baptist kilisesi tarafından da Arminyanizm kabul edilmektedir.

Kalvinizm'in Beş Noktası baş harflerinin birleşiminden oluşan TULIP kelimesiyle daha kolay hatırlanmaktadır.

- T – Total Inability (Tamamen Yetersizlik/Günahlilik)
- U – Unconditional Election (Şartsız Seçim)
- L – Limited Atonement (Kısıtlı Kefaret)
- I – Irresistible "Efficacious" Grace (Karşı Konulamaz "Etkili" Lütuf)
- P – Perseverance of the Saints (İmanlıların Sona Kadar Dayanmaları)

David N. Steele ve Curtis Thomas'ın kitabı "Romalılar: Yorumsal bir Özet" adlı kitabından alınan aşağıdaki makale Kalvinizm'in ve Arminyanizm'in Beş Noktası'nı en açık ve özet şekliyle karşılaştırmaktadır.

ARMİNYANİZM'İN BEŞ NOKTASI

---

1 – ÖZGÜR İRADE

Her ne kadar insan doğası günaha düşüşten ciddi bir şekilde etkilendiyse de, ruhsal olarak tamamen yardıma muhtaç bir konumda değildir. Tanrı lütufkâr bir şekilde her bir günahkârı tövbe etmesini ve iman etmesini sağlar, ancak insanın iradesine müdahale etmez. Her bir günahkârın özgür iradesi vardır ve sonsuz kaderi bu özgür iradeyi nasıl kullandığına bağlıdır. İnsanın özgürlüğü, ruhsal konularda iyi ve kötüyü seçebilme kabiliyetinden oluşmaktadır ve günahkâr doğasına köle değildir. Günahkâr kişi, Tanrı'nın Ruh'uyla işbirliği yapıp yeniden doğacak veya Tanrı'nın lütfunu reddedip mahvına neden olacak güce sahiptir. Kaybolmuş günahkârın Ruh'un yardımına ihtiyacı vardır fakat iman etmeden önce Ruh tarafından yeniden doğmasının sağlanmasına gerek yoktur, çünkü iman insanın işidir ve yeniden doğuştan önce gelir. İman, günahkârın Tanrı'ya verdiği armağan, kurtuluşa olan katkısıdır.

2 – ŞARTLI SEÇİM

Tanrı'nın belirli kişileri dünyanın kuruluşundan önce kurtuluşa seçmesi, çağrısına cevap verecek kişileri önceden görmesine dayanmaktadır. Tanrı, yalnızca özgürce müjdeye inanacağını bildiği kişileri seçmiştir. Bu yüzden seçilmişlik insanın ne yaptıklarıyla belirlenmiştir. Tanrı'nın seçimini dayandırdığı ve önceden gördüğü iman, Tanrı tarafından günahkâra verilen birşey değil (Kutsal Ruh'un yeniden doğuşu sağlayan gücüyle oluşmamıştır), fakat tamamen insanın iradesinin bir sonucudur. Kimlerin iman edeceği veya kimlerin kurtuluşa seçileceği tamamen insanın kararına bırakılmıştır. Tanrı, özgür iradeleriyle Mesih'i seçeceğini bildiği kişileri seçmektedir. Bu yüzden Tanrı'nın günahkârı seçmesi değil, günahkârın Tanrı'yı seçmesi kurtuluşun en büyük nedenidir.

3 – EVRENSEL KURTULUŞ VEYA GENEL KEFARET

Mesih'in kurtarma işi herkesin kurtuluşunu mümkün kıldı, fakat aslında hiç kimsenin kurtuluşunu garanti altına almadı. Her ne kadar Mesih herkes için öldüyse de sadece O'na iman edenler kurtulmaktadırlar. Mesih'in ölümü, Tanrı'nın, inanmaları şartıyla günahkârları bağışlamasını sağladı fakat aslolarak hiçkimsenin günahını ortadan kaldırmadı. Mesih'in kurtarışı ancak insan bunu kabul ederse etkin hale gelir.

4 – KUTSAL RUH ETKİN BİR ŞEKİLDE REDDEDİLEBİLİR

Ruh, müjdenin çağrısıyla dışsal olarak çağrılan herkesi içsel olarak da çağırır; Kutsal Ruh bunu, kurtuluşa getirebileceği herkes için yapar. Fakat insan özgür olduğu içindir ki başarılı bir şekilde Ruh'un çağrısına karşı koyabilir. Ruh, günahkâr iman edene kadar

yeniden doğuş işini gerçekleştiremez. İnsanın eylemi olan iman yeniden doğuştan önce gelir ve yeniden doğuşu yaratır. Bu yüzden, insanın özgür iradesi, Ruh'un Mesih'in kurtaran işini insana uygulamasını kısıtlayabilir. Kutsal Ruh, ancak kendisine izin verenleri Mesih'e çekebilir. Günahkâr, lütfu cevap verene kadar Ruh yaşam veremez. Bu yüzden Tanrı'nın lütfu yenilmez değildir ve sıklıkla insan tarafından reddedilmektedir.

---

5 – LÜTUF'TAN DÜŞÜŞ

İman edenler ve gerçekten kurtulmuş olanlar imanlarını sürdürmedikleri sürece kurtuluşlarını kaybedebilirler.

Not: Bütün Arminyusçular bu konuda hemfikir değildir; bazıları imanlıların Mesih'te sonsuza kadar güvende olduklarına inanırlar.

Arminyanizm'e göre :

Kurtuluş, Tanrı'nın ve insanın birlikte çalışmalarıyla gerçekleşir – insanın cevabı kurtulup kurtulmayacağını belirleyen faktördür. Tanrı, kurtuluşu herkes için sağlamıştır fakat O'nun sağlayışı, kendi özgür iradeleriyle Tanrı'yla işbirliği yapmayı ve O'nun lütfu armağanını kabul etmeyi “seçenler” için etkin olmaktadır. Bu sebeple, kurtuluş armağanı alacakları belirleyen faktör Tanrı değil, insandır!

KALVİNİZM'İN BEŞ NOKTASI

---

1 – TAMAMEN YETERSİZLİK VEYA TAMAMEN BOZULMUŞLUK

Günaha düşüş nedeniyle insan kendi kendisine müjdeye inanamaz. Günahkâr, Tanrı'yla ilgili konulara ölü, kör ve sağırdır; yüreği hilekâr ve çaresiz bir şekilde çürüktür. İradesi, kötü olan doğasına köle olmasından ötürü özgür değildir bu yüzden ruhsal konularda kötülüğe karşılık iyiliği seçmez, seçemez. Bunun sonucu olarak, bir günahkârın Mesih'e gelmesi için Ruh'un yardımından çok daha fazlasına ihtiyaç vardır. Ruh, günahkârı ölü konumundan diriltir ve ona yeni bir doğa verir. İman, insanın içerisinde katkısının bulunduğu birşey değil tamamen Tanrı'nın armağanıdır – iman günahkârın Tanrı'ya değil, Tanrı'nın günahkâra olan armağanıdır.

---

2 – ŞARTSIZ SEÇİM

Tanrı'nın dünyanın kuruluşundan önce bazı belirli kişileri kurtuluşa seçmesi tamamen her şeye egemen olan iradesinden kaynaklanmaktadır. Tanrı'nın belirli günahkârları seçmesinin nedeni, önceden görülen iman veya tövbe gibi koşullara bağlı değildir. Tam

tersine, Tanrı seçtiği her bir kişiye iman ve tövbe vermektedir. İman ve tövbe Tanrı'nın seçiminin nedenleri değil sonuçlarıdır. Tanrı, herşeye hâkim bir şekilde seçtiklerini Kutsal Ruh'un gücü aracılığıyla Mesih'i istekli bir şekilde kabul etmeye yönlendirir. Böylece günahkârın Mesih'i seçmesi değil, Tanrı'nın günahkârı seçmesi kurtuluşun en büyük nedenidir.

---

3 – KISITLI KEFARET

Mesih'in kurtaran işinin amacı sadece seçilmişleri kurtarmak ve kurtuluşlarını güvence altına almaktır. O'nun ölümü belirli günahkârların günahlarının hakettiği cezanın tam olarak ödendiği bir kefarettir. Seçilmişlerin günahlarının ortadan kaldırılmasına ek olarak, Mesih'in kurtarıcısı, kendisini onlarla birleştiren iman da dahil olmak üzere kurtuluş için gerekli olan herşeyi güvence altına almıştır. İman armağanı şaşmaz bir şekilde Mesih'in uğruna öldüğü herkese Ruh tarafından verilmekte bu yüzden de kurtuluşları garanti altına alınmaktadır.

---

4 – RUH'UN ETKİN ÇAĞRISI VEYA KARŞI KONULAMAZ LÜTUF

Müjdeyi duyan herkese yapılmış olan dışsal çağrıya ek olarak Kutsal Ruh, seçilmişleri içsel olarak çağırarak kurtarır. Yalnızca seçilmişler için olan bu içsel çağrı reddedilemez; her zaman iman ile sonuçlanır. Bu özel çağrı aracılığıyla Ruh, günahkârları karşı konulamaz bir şekilde Mesih'e çeker. Ruh hiçbir şekilde kurtuluşu uygulama görevinde insan iradesi tarafından kısıtlanmamıştır ve başarıya ulaşmak için hiçbir şekilde insanın işbirliğine bağlı değildir. Ruh lütfkâr bir şekilde seçilmiş bir günahkârın iman etmesini, tövbe etmesini ve özgürce ve isteyerek Mesih'e gelmesini sağlar. Bu yüzden Tanrı'nın lütfü asla yenilemez ve hiçbir zaman verilmek üzere belirlendiği kişinin kurtuluşunu sağlamakta başarısız olmaz.

---

5 – İMANLILARIN SONA KADAR DAYANMALARI

Tanrı tarafından seçilen, Mesih tarafından kurtarılan ve Ruh tarafından kendilerine iman verilen herkes sonsuzlarca kurtulmuştur. Bu kişiler Her Şeye Gücü Yeten Tanrı tarafından imanda korunurlar ve böylece sona kadar dayanırlar.

Kalvinizm'e göre:

Kurtuluş, Üçlülük olan Tanrı'nın herşeye gücü yeten iradesiyle gerçekleşir. Baba insanları seçmiş, Oğul bu kişiler için ölmüş, Kutsal Ruh seçilmişlerin istekli bir şekilde müjdeye itaat etmelerini sağlayarak Mesih'in ölümünü onlarda etkin kılmıştır. Bütün süreç (seçilme, kurtarılma, yeniden doğma) Tanrı'nın işidir ve sadece lütf aracılığıyla. Bu şekilde insan değil Tanrı, kurtuluş armağanının kimlerin alacağını belirler.

Filename: Reform inancı (Prof. Dr. Loraine Boettner).docx
Directory: /Users/darlenenbocek/Documents/ProtestanReform/updated_To_UPLOAD/DONE
Template: /Users/darlenenbocek/Library/Group Containers/UBF8T346G9.Office/User Content.localized/Templates.localized/Normal.dotm
Title:
Subject:
Author: Microsoft Office User
Keywords:
Comments:
Creation Date: 3/9/23 12:49:00 PM
Change Number:2
Last Saved On: 4/7/23 4:59:00 PM
Last Saved By: Darlene Bocek
Total Editing Time: 1 Minute
Last Printed On: 4/7/23 5:10:00 PM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 16
Number of Words: 6,871
Number of Characters: 46,628 (approx.)